

Pasniedzējai dr.Sigitai Bukolovskai

2020.gada 17.maijā

Situāciju analīze

Situācija Nr.18

18. Pacientei 22 gadi.Sūdzās par diskomforta un smaguma sajūtu vēdera lejasdaļā. Kā arī dažreiz ir sāpes kreisās olnīcas rajonā. P.m.pirms 2 nedēļām.M.c.40/6.P0x,Ab0x.Dzimumdzīve ir regulāra,ir pastāvīgs partneris.Kontracepcijai lieto kondomus.

Fakti

- * Diskomforts, smagums vēdera lejasdaļā
- * Dažreiz sāpes kreisās olnīcas rajonā
- * 15 cikla diena no 40 (1/3 cikla → cikla vidus)

Papildus jautājumi

- * Cik bieži / regulāri un cik stiprs (skalā no 1-10) ir diskomforts / smaguma sajūta vēdera lejasdaļā? Vai saistītas ar kādām darbībām - piem., pēc dzimumakta, pēc fiziskas slodzes, noteiktās cikla dienās? Kad sieviete sajūtu pamanīja / kad tā kļuva traucējoša?
- * Cik bieži / cik reglāras cikla laikā ir sāpes? Vai konkrētās dienās? Cik stipras (skalā no 1-10)? Vai sāpju lokalizācija mainās (vai ir tikai kreisajā pusē)?

Nepieciešamie izmeklējumi

- * Vizītes laikā veicama:
  - * ārējo dzimumorgānu apskate un palpācija (vizuāli, palpējot, izmaiņas, sāpīgums) - *inspectio & palpatio*;
  - * iekšējo dzimumorgānu apskate *per speculum* (maksts, dzemdes kakls, izdalījumi);
  - * bimanuāla iekšēja izmeklēšana (*palpatio per vaginam*) - dzemdes kakls, dzemdes novietojums, piedēkļi.
- * Paņemams citoloģiskais un mikrobioloģiskais materiāls infekciju un patoloģisku procesu izslēgšanai (gonokoki, hlamīdijas).
- * Sniedzamas norādes par pilnas asins ainas (CRO ieskaitot) un urīnanalīzes nodošanu organisma vispārējā stāvokļa / iekaisuma radītāju izvērtēšanai.
- * Ja ir iespēja, vizītes laikā veicama transvagināla ultrasonoskopiskā izmeklēšana - endometrija biezums, folikulu augšana, veidojumi dzemdē un piedēkļos, orgānu novietojums.

Iespējamā diagnoze

- * **Olnīcu cista** - jo diskomforts vēdera lejas daļā un sāpes vairāk lokalizētas vienā pusē.

VIDEO - Ultrasound of Adnexal Masses¹

¹ *Ultrasound of Adnexal Masses - YouTube. (n.d.). Retrieved May 17, 2020, from https://www.youtube.com/watch?v=_wDVlkEgR_Y*

Diferenciāldiagnoze

- * Hroniskas iegurņa sāpes, kuru cēlonis ir *Mittelschmerz sāpes* (no vācu val. *vidussāpes*), ja sāpes rodas ovulācijas laikā.
- * *Primāra dismenoreja*, ja sāpes vairāk raksturīgas cikla pirmajās dienās.
- * *Sekundāra dismenoreja*, ja sāpes kombinējas ar dispareiniju (sāpīgu dzimumaktu). Veicama turpmāka izmeklēšana pamatslimības diagnostikai.
- * *Iegurņa iekaisuma slimība* - nebūtu pirmā izvēle diagnozei, jo tai primārā sūdzība būs sāpes (visbiežāk abpusējas), bet diagnoze izvērtējama atkārtoti atkarībā no mikrobioloģisko analīžu rezultātiem (gonokoki, hlamīdijas). Šobrīd nav arī izdalījumu, kas ir IIS viens no simptomiem.
- * *Dzemdnes un maksts prolaps* - var radīt minēto vilkšanas un diskomforta sajūtu. Aizdomas apstiprināmas objektīvās izmeklēšanas laikā. Aizdomas var pastiprināt, ja pacientes minētās sāpes, diskomforts izteiktāks dzimumakta laikā.
- * *Hroniskas iegurņa sāpes* - diagnoze apsverama, ja pacientes minētās sāpes nav saistītas ar menstruālo ciklu. Precizējams, apkopojot rūpīgu anamnēzi ar papildus sūdzībām (piem., aizcietējumi, bieža urinēšana) un veicot mērķtiecīgus papildus izmeklējumus.

Ārstēšana

Ja ginekoloģiskās ultrasonogrāfijas laikā **tiek apstiprināta olnīcas cista**, turpmākā aprūpe un ārstēšana veicama saskaņā ar vadlīnijām “Taktika vienkāršas olnīcu cistas gadījumā (D. Matule) LUSA sēde 30.11.2012”².

Turpmākā izmeklēšana un aprūpe veicama vecmātei sadarbībā ar ārstu ginekologu-dzemdību speciālistu.

Ja cistas diagnoze neapstiprinās, tad turpmākā aprūpes komanda un ārstēšana ir nosakāma pēc papildus izmeklējumu / analīžu rezultātu izvērtēšanas.

Aktīvu sāpju un / vai pavadošana drudža, vemšanas gadījumā līdz izmeklējumu rezultātu saņemšanai un ārstēšanas plāna izveidei, paciente tiek aicināta nekavējoties sazināties ar aprūpes sniedzēju vai doties uz neatliekamās palīdzības sniegšanas punktu.

Ja sāpes nav akūtas, līdz tikšanās reizei, kurā tiek pārrunāti analīžu rezultāti un turpmākais aprūpes plāns, sievietei tiek aicināta *samazināt fizisko slodzi*, īpaši brīžos, kad jūt smagumu, diskomfortu un sāpes - meklēt veidus, kā *atslābt, dot sev atpūtu - elpot, atgulties*.

---

² *Taktika vienkāršas olnīcu cistas gadījumā (D. Matule) - <https://www.ultrasonografija.lv/wp-content/uploads/2020/02/Taktika-vienk%C4%81r%C5%A1as-oln%C4%ABcu-cistas-gad%C4%ABjum%C4%81.pdf>*